

Solovjev je napisal še mnogo romanov kakor „Zlye vibri“, „Carskoje posolstvo“ in dr. Domalega vsi romani Solovjeva so izšli v več izdajah. L. 1887. so izšla njegova dela v sedmih zvezkih; leta 1892. pa so izšli njegovi „Novye razskazy“. Leta 1900. je Solovjev domalega odložil pero ter je svoje delovanje posvetil ustanavljanju popularnih čitalnic in na tem polju prosvete ga je prehitela smrt. J. D.

Bog vetrov pred Buddhovim templjem v Nikku.

Dr. Jožef Nischl, znameniti katoliški teolog, profesor cerkvene zgodovine na vsučilišču v Würzburgu (1879--1892.) in stolni dekan, je pred kratkim umrl. Dr. Nischl slovi kot izvrsten pisatelj učne knjige o patologiji in patristiki (tri je zvezki) kakor tudi o propeviki cerkvene zgodovine. Rojen je bil 24. februarja 1823. v Durchfurtu na Nemškem.

Zakaj ni Ibsen dobil Nobelove nagrade. Nobelovo nagrado so prisodili norveškemu pisatelju Björnstjernu Björnsonu. Zakaj je ni dobil Ibsen? Na to vprašanje odgovarjajo norveške novine,

da je Nobel v svoji oporoki določil nagrado pesniku „idealne“ tendence; znano je pa, da Nobel ni nikdar Ibsena smatral za idealnega pesnika. Björnson je bil pa Nobelov ljubljenec, ker v svojih spisih izraža zupanje v življenje in v rastočo človeško moč, ki ne prestando hrepeni po vedno višji prostosti in po vedno višjem etičnem naziranju. J. D.

Ozaki Tokutaro, veliki japonski romanopisec, je pred kratkim umrl. Snov njegovih romanov je popolnoma naturalistična.

Japonska kraljica Haruko slovi v svoji deželi kot duhovita pesnica, in najboljši pisatelji kot Šaseguna prevajatelj Tolstega, Turgenjeva in Gorkega ter pisatelj znamenitih novel, ji pripisujejo velik talent. Haruko se jako živo zanima za umetnost in znanstvo; predvsem pa skrbi za dobro in vestno vzgojo japonskih deklic. Pred kratkim je prisostvovala pouku v dekliški šoli v Kiotu, na kar je še posetila vsučilišče, kjer so jo dijaki navdušeno sprejeli. Drugi dan pa je kraljica poslala obema zavodoma veliko denarja v podporo revnim učenkam in dijakom.

P. Hartmann je dovršil nov oratorij „Zadnja večerja“ in ga je poklonil nemškemu cesarju. Besedilo za oratorij je priredil škof Ghezzi v Cività Castellana.

Perosi je dovršil zopet nov oratorij „Il giudizio universale“, kateremu je sam zložil besede.

Društvo umetnosti v Göttingu izdã v kratkem starejše listine papežev.

Umetnostno razstavo v Sieni bodo letos otvorili dné 15. apr. v mestni palači „Palazzo Pubblico“, ki je biser italijanskega stavbarstva in gotovo najzanimivejša mestna hiša v Italiji. Razstava bo zgodovinska in hoče združiti vse, kar se je še ohranilo del sienske umetnosti v slikarstvu, kiparstvu in drugih strokah. Od vseh strani, od vlade in od občin, od cerkva in od zasebnikov, prihajajo krasna umetna dela vsake vrste za to razstavo. Pred vsem bodo

dobro zastopani veliki kipar Jacobo della Quercia, slikarji Duccio, Simone de Martino, brata Lorenzetti, Pinturicchio, Sodoma in se drugi. V kapeli mestne palače bodo razstavljeni umetna zlatarska dela sienska; med njimi bo mnogo čudovito lepih relikviarjev, dalje bogata zbirka miniatur iz 12. do 17. stoletja. Razstava bo gotovo lepa in zelo poučna, kajti dela sienskih umetnikov, zlasti v dobi „trecento“, slove v umetnostni zgodovini, in mesto Siena je imelo poleg Florence mnogo časa vodilno vlogo v umetnosti 13. in 14. ter deloma še 15. stoletja, tako da

se mora cela vrsta najboljših umetnikov onega časa prištevati sienski šoli. Tudi mesto samo je znamenito po svoji lepi legi in hrani v sebi veliko bogastvo krščanske umetnosti. Najstarejša in najvažnejša stavba v mestu je stolnica, ki združuje v sebi oblike romanskega, gotskega in renesanškega sloga in ki je zlasti glede gotike kaj značilen umotvor tega sloga v Italiji. Ta stolnica spada tudi med najlepše cerkve krščanstva.

J. D.

Knjižnica za slepce. Velikanska kongresna knjižnica v Washingtonu ima tudi zanimiv oddelek za slepce, kateri so l. 1898. prečitali že 219 zvezkov knjig, 50 godbenih komadov, 40 map, 78 časopisov, 166 tednikov in sedaj vedno bolj obiskujejo knjižnico. Med knjigami, ki so jih dajali slepcom, so povesti Cervantesove, romani Goldsmitha, Bulverja, Skotta, Thakeraya Cooperja itd., pesmi Longfellowa, Bryanta, Macaulaya, Addisona, skladbe Mendelssohna, Beethovna, Chopina, Schuberta, tudi Wisemanova „Fabiola“ in angleški prevod knjige „Kaj je Kristus?“ spisane od jezuita Rota. Slepih čitateljev je bilo leta 1897 — 479, leta 1899 in 1900 — 1233, 1901 pa že 1800. Največ zaslug za to izobrazbo slepcev imajo washingtonske gospe. Petdeset dam se je zavezalo, da vodijo slepce v knjižnico in domov. L. 1891. je bilo 188 predavanj za slepce.

Verske razmere na Japonskem.

Državna vera na Japonskem je s i n t o i z e m. „Sinto“ pomeni „službo duhov“. Ta vera je torej sorodna kitajski, v kateri igra tudi glavno vlogo čaščenje duhov (šin). Japonsko ime je „kamino-miči“, kar pomenja „pot duhov“. Največji bog se imenuje T e n k a, kakor v tatarsko - mongolskih verah, pri Kitajcih pa Tien in pomenja nebo. Tenku so podrejeni drugi nevidni nebeški duhovi, kateri se pa zdé Japoncem mnogo previsoki, da bi jih posebno častili, in zato so uvrstili planetne duhove kot posredovavce. Navadno pa ne časté zvezd samih, ampak duhove, kateri vladajo na zvezdah. K tem pridejo še razni duhovi vetrov, rek, gora, dreves, živali, mest, hiš itd. V marsičem nas spominja japonska vera tudi starogrških pripovedk o bogovih, sosebno v tem, da simbolizira prirodne moči in prikazni v bogovih in polbogovih. Značilno za sintoizem je to, da časti duhove slavnih knezov, junakov in učenjakov; te duhove imenujejo r a m e. Japonec v isti vrsti z nebom in zemljo, s solncem in luno časti po božje tudi duhove svojih prednikov. Kdor se je v svojem življenju odlikoval po velikí hrabrosti, učenosti in dobrotljivosti, pa ne pride kar sam med bogove;

pravico imenovati koga med bogove ima mikado s svojimi svetovavci. Ni čuda torej, da imajo sintovski bogovi vse človeške prednosti in slabosti.

Razvitih verskih in npravstvenih naukov sintoizem nima. Sintovski npravstveni nauki so povzeti iz moralne filozofije Konfutseja in drugih kitajskih učenjakov. Konfutsejeva vera se je razširila po Japonskem najbrže v III. stoletju. Ali v kljub temu, da so jo najprej vzprejeli z velikim navdušenjem, se vendar ni nikdar globoko ukoreninila v ljudstvu. Veliko bolj pa je na sintoizem vplival buddhizem, ki se je v sredini VI stoletja iz Koreje razširil v prav kratkem času po Japonskem ter se razvil v XIII. stoletju do največje materialne in duševne moči.

V sintovskih svetiščih, ki jih imenujejo Japonci „mija“, nahajamo preprosto mizo, na kateri stoji okroglo kovinsko ogledalo „gohej“ — podoba svetlobe in solnca; na robovih ogledala so pritrjeni papirnati koščki in dragoceni kameni ali pa krogla iz kamene strele; to naj pomenja čistost, velikost in moč ramov. Pred svetiščem pa stoji „torij“, vislicam podobna vrata iz dveh stebrov, vrh katerih ležé mogočni prečni tramovi.

Ljudstvo časti svoje prednike ob vsakoletnih praznikih z jedjo, pijačo, z glediški predstavi, pantomimami itd. Tudi romanje je v navadi; a to navado so Japonci vzprejeli od Buddhistov.

Sintovsko bogoslužje ima precej izrazit obrednik; duhovniki nosijo samo za čas svoje službe posebno obleko. Tudi pridigujejo, toda poslušavec je vsakokrat prav malo. Čast sintovskih duhovnikov je dedna, in mogoče tudi zato niso na glasu, da bi bili tako učeni, kakor so buddhovski duhovniki.

L. 1890. je bilo na Japonskem 193.242 sintovskih svetišč in 14.717 duhovnov pri desetih raznih sektah.

Glavni sedež buddhizma na Japonskem je K i o t o; svetišča pa so raztresena po vseh japonskih otokih. Tako je bilo leta 1893. dvanajst buddhovskih sekt, 71.839 svetišč, 36.247 kapel in 52.054 duhovnikov in 744 nun. Slika str. 253. nam kaže japonskega malika.

Sintoizem in buddhizem sta bila do leta 1868. složna. Vsa religiozna opravila pri rojstvu in ob pogrebu kakega Japonca so opravili buddhovski duhovniki. Ali tedaj je vlada proglasila sinto za državno vero in zaplenila bogata buddhovska svetišča. Buddhovskim duhovnikom torej ni ostalo nič drugega, kakor prijeti za palico in iti prosjačit. In tako še buddhovski duhovniki živé večinoma od milodarov. Veliko buddhovskih svetišč je izpremenila vlada v tistem letu v sintovska svetišča — in kip Buddhe se je moral umakniti ogledalu in toriju. Sintovska svetišča podpira vlada in vzdržujejo jih občine.

J. D.

